

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.007.00/ 2/33
KONU :Yazılı Soru Önergeleri

28.11.2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 17.11.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-9258 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığımıza gönderilen İstanbul Milletvekili Sayın Çetin SOYSAL ve Şırnak Milletvekili Sayın Sevaahir BAYINDIR'a ait yazılı soru önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 2 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 2 Yazı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ÇETİN SOYSAL'IN
7/5385 ESAS NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Dünyanın dört bir tarafında olduğu gibi Türkiye'de de yüzbinlerce kadının insan hakları her gün ihlal edilmektedir. Uluslararası Af Örgütü verilerine göre, ülkemizdeki kadınların ortalama %40'ı aile içi fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Bu kadınlar dövülmekte, tecavüze uğramakta ve hatta bazı durumlarda öldürülmekte yada intihara zorlanmaktadır.

Kadına yönelik şiddetle ilgili kamusal koruma önlemlerinin başında sığınma evlerinin kurularak, kurumsallaşması gelmektedir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesinin (a) bendine göre belediyelerin kadın ve çocuklar için sığınma evleri açmaları gerekmektedir. 11.01.2007 tarih ve 6 nolu İçişleri Bakanlığı Genelgeleri ile de yerel yönetimlere sığınma evleri açmaları konusunda yükümlülükler getirilmiştir.

Ayrıca bağımsız kuruluşlarca açılmış olan sığınma evlerine her türlü desteği vermeleri, danışma, psikolojik, hukuksal destek merkezleri ve kriz hatları kurmaları kamusal sorumluluklarının gereğidir.

Bu çerçevede;

SORULAR :

- 1) Türkiye'de mevcut sığınma evlerine kabul edilme prosedürü nedir?

Bu prosedürün uygulama aşamasında;

- yasal boşluk,
- eğitimli personel yetersizliği,
- kapasite yetersizliği nedeniyle karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Bu sorunların çözülmesi için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

- 2) Evrensel Sığınak İlkeleri çerçevesinde, sığınak adreslerinin gizli tutulması esastır. Ancak aksi yönde uygulamaların olduğu bilinmektedir. Bunun giderilmesi için yapılacak yeni bir düzenleme konusunda Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 3) Mevcut sığınma evlerindeki kapasite yetersizliği için ürettiğiniz çözümler nelerdir?
- 4) Şiddet gören kadının öncelikle psikolojik olarak desteklenmesi gerekmektedir. Bu destek sığınma evlerinde sağlıklı bir şekilde verilmekte midir?
- 5) Kadının özgüvenini ve ekonomik bağımsızlığını sağlayabilmesi için sığınma evlerinde meslek edindirme çalışmaları yapılmakta mıdır? Eğer yapılıyorsa bu çalışmalar kim tarafından yürütülmektedir?
- 6) Sığınma evlerine mağdur olan kadınların çocuklarının da alınması gerekmektedir. Bununla ilgili olarak sığınma evlerine alınan çocukların bakım ve ihtiyaçlarının giderilmesi nasıl sağlanmaktadır? Ayrıca, sığınma evlerindeki çocukların eğitimleri ile ilgili olarak yapılan çalışmalar nelerdir?
- 7) Başbakanlığın 2006/17 sayılı ve Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler konulu genelgede sorumlu ve işbirliği yapılacak kurum olarak gösterildiğiniz konularda yaptığınız çalışmalar nelerdir?
- 8) Kadın Sığınakları Uygulama Yönetmeliği ile ilgili olarak yapılan çalışmalar ne aşamada?

- 9) Şiddet mağduru kadınların gördükleri şiddetin ortadan kaldırılması ve daha uygar bir toplum bilinci oluşturulması için Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve ilgili diğer Bakanlıklarla koordineli bir şekilde yaptığınız bir çalışma bulunmakta mıdır?
- 10) Nüfusu 50 bini geçen belediyelerde kadın ve çocuklar için sığınma evleri açmaları zorunluluğu Belediye Kanunu 14. maddesi ile düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile ilgili olarak yerel yönetimlerle görüşmeler yapılması suretiyle, sığınma evlerinin açılma ve devamlılığının sağlanması aşamalarında yaşanan sorunların neler olduğu ile ilgili olarak bir çalışma yapılarak, sorunların çözülmesi için herhangi bir girişimde bulundunuz mu?
- 11) Ülkemizde kadın ve çocukların gördükleri şiddet ve yaşanan zorlukların aşılması için bu konu ile çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşlarının da çalışmalara dahil edilmesi daha kalıcı çözümlerin bulunması için son derece önemlidir. Bakanlığınız tarafından yapılan çalışmalarda sivil toplum kuruluşlarından görüş ve tavsiyeler almakta mısınız? Eğer alıyorsanız hangi kuruluşlar, ne gibi görüş ve öneriler sunmuştur?

CEVAPLAR :

Konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

12.07.1998 tarihli ve 23400 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'na Bağlı Kadın Konukevleri Yönetmeliği" uyarınca hizmet vermekte olan kadın konukevlerine kabul edilme prosedürü şu şekildedir;

Eşler arası anlaşmazlıklar nedeniyle evini terk eden ya da eşleri tarafından terk edilen ve bu sebeple yardıma ihtiyaç duyan kadınlar, fiziksel, cinsel, duygusal ve ekonomik istismara uğrayan kadınlar, boşanma veya eşin ölümü nedeniyle ekonomik ve sosyal yoksunluk içine düşmüş kadınlar, istenmeyen evliliklere zorlanan kadınlar, evlilik dışı hamile ya da çocuk sahibi olan ve bu nedenle ailesi tarafından kabul edilemeyen kadınlar, daha önce uyuşturucu, alkol bağımlılığı olup, bu konuda tedavi görmüş ve alışkanlıklarını terk etmiş kadınlar, cezaevinden yeni çıkmış olup, yardım ve desteğe ihtiyacı olan kadınlar, kontrolleri dışında oluşan çevre koşulları nedeniyle ekonomik ve sosyal yoksunluk içine düşmüş kadınlar İl Müdürlüklerine başvuruları sonrasında İl Müdürünün onayı alınarak kuruluşa kabul edilmektedirler. Kadınların ve yanlarında getirdikleri 12 yaşın altındaki çocuklarının sağlık, psiko-sosyal ve hukuki yardım, beslenme, giyim, eğitim, öğrenim, harçlık, ulaşım vb. ihtiyaçları karşılanmakta ve kadınların durumlarının, aileleri ya da eşleri ile olan anlaşmazlıklarının incelenmesi ve sorunlarının giderilmesine yönelik mesleki çalışmalar yapılmaktadır. 12 yaşın üstü çocuklar ise yapılan incelemeler sonucu gerektiğinde yetiştirme yurtlarına yerleştirilebilmektedir.

Devletimizin imzalamış olduğu kadına yönelik uluslararası sözleşme ve kararlar uyarınca, kadın ve çocuklara karşı her türlü şiddetin niteliğini belirlemek, önlemek ve ortadan kaldırmak, toplum dışına itilmiş kadın ve çocuklara barınma imkanı sağlamak, destek hizmetleri sunmak için tüm etkin önlemleri alma yükümlülüğü bulunmaktadır. SHÇEK; ulusal kalkınma plan hedefleri, ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, belgeler ve kararların öngördüğü yükümlülükler ve görevler arasında da yer aldığı üzere, kadın istismarını önleme politikalarının geliştirilmesi, yasal önlemlerin alınması, istismara uğrayan yada bu riski taşıyan kadınlar için

koruyucu ve destek hizmetlerinin sağlanması gerektiği bilinci ile istismara uğrayan veya bu riski taşıyan kadınlara yönelik hizmetlerini **kadın konukevleri** ile vermektedir.

Kadın konukevlerinde sosyal hizmetler veya psikoloji alanında yüksek öğrenim yapmış bir müdür, sosyal çalışmacı, psikolog, çocuk gelişimcisi, hemşire, genel idare, yardımcı ve teknik hizmetler sınıfından personel görevlendirilmesi uygun görülmektedir.

SHÇEK'na bağlı olarak hizmetlerini sürdüren ve 2003 yılına kadar 8 olan **kadın konukevi sayısı**, bu tarihten sonra açılan 17 kadın konukevi ile 25'e, kapasite toplamı ise 170'den, 557'ye çıkarılmıştır.

Kadın konukevlerinin açılışlarında belirlenen kapasiteleri, artan taleplerin karşılanmasında engel olarak görülmemekte, birçok kuruluşumuz gerekirse yatak ilavesi yaparak kapasitelerinin üstünde hizmet verebilmektedirler. Ayrıca, kadın konukevlerine kabul edilen kadınların kalma sürelerinin değişkenliği nedeniyle doğan sirkülasyonla yıl içinde barınan kadın sayısı toplam kapasitenin üzerinde olmakta ve bu sayı yıllara göre giderek artış göstermektedir.

Kadın konukevlerinde adreslerinin ve hizmet alan kadınlar hakkındaki bilgilerin gizliliği, şiddetsizlik, kendi kaderini tayin, hizmetlerin kadın personel tarafından yürütülmesi gibi kadın sığınaklarının evrensel ilkeleri göz önünde bulundurularak hizmet verilmektedir.

Kadın konukevlerinin adres ve telefon numaraları gizli tutulmakta, kuruluşu tanıtan tabela asılmamakta, yerinin belirlenmesine neden olacak temel atma törenleri ve binasında; açılış törenleri dahil, hiç bir kutlama, etkinlik, toplantı vb. yapılmamakta, ziyaretçilere kapalı tutulmakta, yerinin kolayca bulunmasını önlemek amacıyla bulunduğu ilçe ve mahalle adı belirtilmeden sadece il adı kullanılarak anılmakta ve resmi yazışmalarda adı bu şekilde yer almaktadır.

Gerektiğinde ve zorunlu hallerde, valilik veya il müdürlüklerinin adres, telefon ve faks numaraları verilmektedir. İllerimizde faaliyetlerini sürdüren diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişilerine ait kadın konukevi/kadın sığınma evi v.b. bulunması halinde ise bu kuruluşların bağlı bulunduğu başvuru ya da danışma merkezleri/birimlerinin adres, telefon ve faks numaralarının verilmesi gerekmektedir.

Belediyeler ile yapılan işbirliği çalışmalarında da görüldüğü üzere, Belediye hizmetlerinin halka duyurulması ihtiyacı nedeniyle, daha en başta gizlilik ilkesinin ihlali anlamını taşıyan, hizmetin sunulmasını, can güvenliği tehlikede olan kadınların güvenliğinin sağlanmasını zorlaştıran; temel atma törenleri, açılış törenleri v.b. etkinlikleri yapma eğiliminde oldukları ve bu hizmeti ilkeli bir şekilde yerine getirebilecek uygun meslek elemanı istihdamına gitmedikleri belirlenmiştir.

Kadın konukevlerinin açılışlarında belirlenen kapasiteleri, artan taleplerin karşılanmasında engel olarak görülmemekte, birçok kuruluşumuz gerekirse yatak ilavesi yaparak kapasitelerinin üstünde hizmet verebilmektedirler. Ayrıca bu ihtiyacı karşılayabilmek için olanaklar zorlanarak kadın konukevi açılması çalışmaları sürdürülmekte olup, yalnızca son beş yılda hizmete açılan 17 kadın konukevi ile kadın konukevi sayısı 25'e, kapasite toplamı ise 170'den, 557'ye ulaşmıştır.

Şiddete uğrayan kadınlarda şiddet sonucu ortaya çıkan umutsuzluk, değersizlik, suçluluk, utanç ve korku gibi duyguların aşılması, özgüven ve özsaygının yeniden yapılanması, yeni yaşam seçeneklerini sağlıklı biçimde belirleyebilmeleri yönünde **psikolojik destek**,

- Barolar ile işbirliği yapılarak **hukuksal rehberlik ve danışmanlık** sağlanması,

-Aile veya eşle bir araya gelmeyi tercih etmeleri durumunda, Genel Müdürlüğümüze bağlı olarak hizmet vermekte olan **Aile Danışma Merkezleri ve Toplum Merkezleri işbirliği de sağlanarak**, ailenin şiddet içermeyen bir ortam haline gelmesi ve çocukların şiddetten uzak, sağlıklı bir ortamda yetişmesi için aile ilişkilerinin

sağlıklı sürdürülmesi için psiko-sosyal destek sağlanması ve izleme faaliyetleri bu kuruluşlarda görevli meslek elemanları tarafından sürdürülmektedir.

Kendilerine yeterli olabilecekleri bir iş ve meslek edindirmelerinde gerekli önlemlerin alınması, (Bu çalışmalar kapsamında, kadınların; daha kolay ve daha iyi işler bulabilmeleri ve sosyo-ekonomik düzeylerinin yükseltilmesine yönelik yaygın eğitim, işgücü eğitimi ve benzeri eğitim olanakları sağlayan kurum ve kuruluşlardan haberdar edilerek yönlendirilmeleri ve gerekli görülen kamu ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği sağlanması yer almaktadır.) çalışmaları kadın konukevlerinin bir istihdam kurumu olmadığı göz önüne alınarak değerlendirilmelidir.

-Bu çalışmaların yanı sıra ortaya çıkabilecek değişik sorunlar karşısında dinamik bir yaklaşımla şiddet mağdurlarına gereken tüm hizmetlerin çok disiplinli ekip çalışması anlayışıyla sunulması, hedeflenmiştir.

Kadın konukevlerinin açılışından bu güne kadar hizmetlerinden yararlanan kadınların 1451'i bir işe yerleşerek kuruluşlarımızdan ayrılmışlardır.

Kadınların, söz konusu kuruluşlarımıza çocukları ile birlikte kabul edilmeleri nedeniyle, çocukların anne sevgisi ve şefkatinden mahrum edilmeden ve korunmaya muhtaç konuma gelmeden yetişmelerine olanak sağlanmakta, aynı zamanda okula kayıtları yapılarak eğitimlerinden geri kalmamaları sağlanmaktadır.

Söz konusu Genelde ismi geçen ya da geçmeyen ancak bu konuda çalışmaları olan kamu kurumu ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile illerin ihtiyaçları ve olanakları göz önüne alınarak yapılan işbirliği ile pek çok bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmıştır. Örneğin; Emniyet ile birlikte bu konu da yeni bakış açısına sahip oluşumlar elde etmek için, ilgili yaklaşımlarının ve yaptırımlarının ilgili kurumlarca öğrenilmesi, yeniden değerlendirilmesinin yapılarak bu alanda gerekli eğitimler ve seminerler çeşitli zamanlarda gerçekleştirilmiştir. Yine bu kapsamda MEB'liğine bağlı halk eğitim merkezlerinde ve hatta okullarda konu ile ilgili ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içersinde (Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Barolar vb) eğitimler verilmesi sağlanmıştır. Ayrıca Üniversiteler ve sivil toplum örgütleri bu konuda paket programları ve materyal oluşturmuş olup, aynı zamanda konu ile ilgili raporlar hazırlanarak projeler üretmeye yönelik çalışmalarda hız verilmiştir.

Kadın konukevlerinin çalışma usul ve esasları 12 Temmuz 1998 tarih ve 23400 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan "Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'na Bağlı Kadın Konukevleri Yönetmeliği" ile belirlenmiş bulunmaktadır.

Ülkemizde her yıl ulusal düzeyde kutlanan "8 Mart Dünya Kadınlar Günü", Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri tarafından koordine edilerek oluşturulan; İl Sağlık, Eğitim, Kültür, Tarım Müdürlükleri, Müftülükler, Barolar, Üniversiteler, Yerel Basın Ve Yayın Organları, Belediyeler, Siyasi Parti Kadın Örgütleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları v.b Kurum ve Kuruluşların yer aldığı kutlama komiteleri tarafından hazırlanan programlar uyarınca kutlanmakta, kadının insan haklarının ihlali anlamını taşıyan ve bu anlamda **kadına yönelik şiddet ve kız çocuklarının istismarı kınanmaktadır.**

Tüm illerimizde Atatürk Anıtına çelenk konulması ve saygı duruşunu takiben İstiklal Marşı'nın okunması ile başlatılan, günün anlam ve önemine uygun olarak düzenlenen etkinlikler kapsamında; yürüyüşler, kadınların aile ve toplum içindeki yeri, önemi ve değerinin vurgulandığı ve kadın hakları ve bu hakların kullanımı konusunda düzenlenen konferans, panel, açık oturum, seminer, duvar gazeteleri, eğitim toplantıları, interaktif söyleşiler, camilerde cuma vaazları, tüm okullarda kadın konulu kompozisyon yarışmaları, okuma-yazma kurslarını bitiren kadınlar için sertifika törenleri, kadınların hazırladığı karma resim ve el sanatları sergileri, kermesler, kitap sergileri, tiyatro, film, dia, slayt gösterileri, gezi ve müze ziyaretleri, toplu nikah törenleri ve medya kanalıyla halkı bilgilendirme çalışmaları yer almaktadır.

Kadına ve çocuğa yönelik aile içi şiddeti önleme çalışmaları kapsamında ilgili bakanlıkların işbirliği içerisinde sürdürülen bir başka çalışma da şiddetin özellikle çocuk eğitimden uzaklaştırılmasını da amaçlayan ve daha iyi anne ve baba olma potansiyellerini geliştirmeyi amaçlayan aile eğitim programları olup, bu programların ülke çapında yaygınlaştırılarak tüm anne ve babaların katılımını sağlamayı hedefleyen çalışmalar sürdürülmektedir.

Bakanlığımız tarafından; Büyükşehir Belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyelerin, kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açma yükümlülüğünden de bahisle, belediyeleri kadın konukevi/sığınmaevi açmaları konusunda teşvik edici ifadelerin de yer aldığı 22.04.2005 tarih ve 765 sayılı "Kadın Konukevleri ve Gizliliğe Riayet Edilmesi Hakkında" tüm valiliklere bir Genelge gönderilmiştir.

Aynı Genelge ve konunun takibine ilişkin Kurumumuz tarafından hazırlanarak tüm valiliklere gönderilen genel yazılar ile "Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılan Kadın Konukevleri Yönetmeliği" uyarınca kadın konukevi/sığınma evi açan kamu ve özel kuruluşlara açılış izni almaları konusunda rehberlik yapılması da istenilmiştir.

Kadına ve çocuklara yönelik şiddeti önleyici çalışmalar kapsamında ilgili tüm sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapılmakta, görüş ve önerileri değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, yapılmış olan çok sayıda işbirliğinden verebileceğimiz bazı örnekler; 11-12-13 Ekim 2008 tarihleri arasında Van ilinde düzenlenen Kadın Sığınakları Dayanışma/ Danışma Merkezleri Kurultayında (Toplam 130 katılımcı) bu alanda hizmet vermekte olan pek çok sivil toplum örgütü ile görüş alış verişinde bulunulmuş, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde sürdürülmüş olan **Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi** kapsamında katılım sağlayan pek çok sivil toplum örgütü ve kamu kurumu ve kuruluşu ile işbirliği içerisinde çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca Kadının İnsan Hakları- Yeni Çözümler Derneği tarafından hazırlanmış olan Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı(KİHEP), 1998 yılından bu yana Genel Müdürlüğümüz Toplum Merkezleri ve Aile Danışma Merkezlerinde yürütülmektedir. Söz konusu program ile kadınların bu alandaki mevzuatı da öğrenerek güçlendirilmesi ve etkin bireyler olarak toplumsal hayata katılmaları hedeflenmektedir. Programla bu güne kadar 41 ilde 7.000 kadına ulaşılmıştır.

Konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile kadına yönelik şiddet ve töre/namus cinayetleri konusunda koordinatör kurum olarak Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü belirlenmiştir. Söz konusu koordinasyon görevi çerçevesinde Genel Müdürlük çalışmalarını yürütmekte, koordinasyon görevini sürdürmektedir.

Bu kapsamda;

- 2006/17 Sayılı Başbakanlık Genelgesinin; B "Kadınlar ve Çocuklara Yönelik Şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesine İlişkin Alınacak Tedbirler" bölümü Hizmet Kurumları başlığı altında yer alan "11. Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı koordinasyonunda bütün kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteleri, sivil toplum kuruluşlarını, özel sektör ve yerel yönetimleri de kapsayacak "2006-2010 Kadına Yönelik Şiddetin önlenmesi Eylem Planı" hazırlanmalı ve uygulamaları takip edilmelidir." tedbiri gereğince; "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı", kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler ve kadın alanında çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ve işbirliği ile Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Bu planın

amacı, ülkemizde aile içinde kadına yönelik her türlü şiddetin ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin tüm tarafların işbirliği ile belirlenmesi ve uygulamaya konulmasıdır.

- Genelgenin "B. Kadına Yönelik Şiddet Konusundaki Çözüm Önerilerinin Yaşama Geçirilmesinde Koordineli Çalışması Gereken Kurumlar" ana başlığı, Eğitim alt başlığının 6.maddesinde *"Sağlık görevlileri, yargı mensupları, kolluk kuvvetleri, öğretmenler, sosyal hizmet uzmanları, psikologlar, çocuk gelişimi uzmanları, ve diğer meslek gruplarının lisans ve hizmet içi eğitim programlarında kadına yönelik şiddet konusu yer almalıdır"* tedbiri yer almaktadır.

Bu çerçevede, şiddet mağduru kadınlar için ilk adım başvuru yerleri olan polis merkezlerinde çalışan yaklaşık 40.400 Emniyet Teşkilatı personeline yönelik kadına karşı şiddet, aile içi şiddet, toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve diğer ilgili kanunların uygulanması konularında farkındalık ve duyarlılığı artırmak için hizmet içi eğitim projesi yapılması amacıyla Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü işbirliğinde hazırlanan ve söz konusu eğitimin esaslarını belirleyen "Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Polisin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Projesi Protokolü" 26.12.2006 tarihinde dönemin İçişleri Bakanı Sayın Abdülkadir AKSU ile tarafımca imzalanmıştır.

İki aşamalı olarak tasarlanan Program kapsamında öncelikle 270 eğitici eğitimden geçirilmiştir. İkinci aşama kapsamında ise; söz konusu eğitici kadro tarafından şimdiye kadar polis merkezlerinde ve karakollarda çalışan yaklaşık 36.000 emniyet teşkilatı personelinin eğitimi tamamlanmış olup yıl sonu itibarıyla 40.400 personelin eğitiminin tamamlanması beklenmektedir.

- Genelge'nin aynı tedbiri gereğince; benzer bir çalışma Sağlık Bakanlığı ile faaliyete geçirilmiştir. Şiddet mağduru ve risk altındaki kadınlara sunulan sağlık hizmetleri prosedürlerinin belirlenmesi ve buna uygun olarak eğitim programlarının düzenlenmesi amacıyla, Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü işbirliğiyle hazırlanmış olan *"Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Personelinin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Protokolü"*, Sağlık Bakanı Prof. Dr. Sayın Recep AKDAĞ ile tarafımca 3 Ocak 2008 tarihinde imzalanmıştır.

Söz konusu Protokol kapsamında gerçekleştirilecek eğitimler ile; 81 il sağlık müdürlüğü yöneticileri ile birinci, ikinci, ve üçüncü basamak sağlık hizmeti sunan kurum ve kuruluşlarda (hastane, sağlık ocağı, ana çocuk sağlığı aile planlaması merkezi, vb.) çalışan doktor, hemşire, ebe ve diğer sağlık personelinin kadına yönelik aile içi şiddetle mücadelede duyarlılığının artırılması; mesleki beceri ve eğitim formasyonunun geliştirilmesi amaçlanmaktadır. 2 yıl süre ile uygulanacak Protokol kapsamında sahada çalışan 75.000 sağlık personeline ulaşılması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede, eğitici eğitimleri Haziran 2008'de, Ankara'da başlatılarak, Kasım 2008 itibarıyla tamamlanmış, 428 eğiticinin eğitimi gerçekleştirilmiştir. Bir sonraki aşamada ise sahada çalışan tüm sağlık personeline ulaşılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, il düzeyinde, hastanelerde ve birinci basamak sağlık hizmeti sunan kuruluşlarda çalışan sağlık personelinin eğitimi, eğitici olarak yetiştirilen eğitim ekipleri tarafından gerçekleştirilecektir.

- Konuya ilişkin benzer bir çalışma da 2009'da başlatılacak olup Diyanet İşleri Başkanlığı, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun teknik ve finansal desteği ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün katılımı ile yürütülecek olan *"Kadına Karşı*

Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Katkısının Sağlanması” Projesi’dir. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu’nun birlikte yürüttüğü 4. Ülke Programı çerçevesinde gerçekleştirilecek olan Proje’de, başta Ankara Aile İrşat ve Rehberlik Bürosu Görevlileri olmak üzere Ankara ilindeki bütün din görevlileri; “toplumsal cinsiyet eşitliği, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını engelleyen geleneksel kabuller, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, şiddetle ilgili yasal mevzuat ve genelgeler,” konularını kapsayacak eğitimlerden gerçekleştirilecektir.

- Genelge’de yer alan “7. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde bir Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi kurulmalıdır.” tedbiri gereğince;

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile “Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi” oluşturulmuştur. Başkanlığında bugüne kadar iki kez gerçekleştirilen Komite toplantılarında, sorumlu kuruluşlar ve ilgili kuruluşların kadına yönelik şiddeti önleme konusunda hassasiyet ve duyarlılık içerisinde başlattıkları ve yürütmekte oldukları çalışmalar paylaşılmış, ilerleyen döneme ilişkin görüş ve öneriler ifade edilmiştir.

- Başbakanlık Genelgesi çerçevesinde, halkın konuya ilişkin bilincin ve farkındalığın yükseltilmesi ve bilgilendirme yapılması amacıyla;

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından, Avrupa Komisyonunun mali katkısı ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonunun teknik desteği ile yürütülmüş olup Kasım 2008’de tamamlanan “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi” kapsamında, “aile içi şiddete maruz kalan veya risk altındaki kadınlara hizmet sunan kamu kurum ve kuruluşlarının kapasitelerinin bilgilendirme yoluyla artırılması” amacıyla Gaziantep; Şanlıurfa ve Trabzon’da “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele” il toplantıları düzenlenmiştir.

- 25 Kasım “Kadına Karşı Şiddete Son Uluslararası Günü” nedeniyle toplumsal duyarlılığı ve farkındalığı artırmak amacıyla Ankara Kızılay Metrosu’nda, Kasım 2007’de “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddete Son” standı oluşturulmuş, konuya ilişkin bilgilendirici materyallerin dağıtımı yapılmış ve hazırlanan spot filmler gösterilmiştir. Yine etkinlikler kapsamında hazırlanan billboard, afiş ve broşürlerin tüm valilik ve belediyelere dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Hazırlanan tüm bu görsel materyallerde 4320 sayılı Kanun hakkında da bilgiler yer almıştır.
- Benzer bir çalışma 2008 yılında da gerçekleştirilmiş, 25 Kasım 2008’de gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetlere ilişkin iletişim materyalleri hazırlanmıştır. Hazırlanan 3 yeni spot film, yerel TV kanallarında gösterilmek üzere; bastırılan afiş ve broşürler, sağlık ocakları-okullar-toplum merkezleri-halk eğitim merkezleri gibi kamuoyunun dikkatini çekebilecek mekanlarda sergilenmek üzere 81 İl Valiliğine gönderilmiştir. Söz konusu spot filmler, aynı zamanda geniş halk kitlelerine ulaşmasını sağlamak amacıyla TRT ile 23 ulusal kanala gönderilmiştir.
- Yine 25 Kasım vesilesiyle Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüne bağlı Bölge Müdürlüklerinde asılmak, gar ve istasyonlar ile trenlerde sergilenmek üzere 2000 adet afiş ve gişelerde biletlerle birlikte yolculara dağıtılması için de 50 000 adet bilgilendirici broşür gönderilmiştir.
- Genelge’nin B Bölümü, Hukuk alt başlığı altında yer alan ve 4320 sayılı Ailenin Korunmasına dair Kanun’un kapsamının genişletilmesi yönünde değişiklik yapılması gerektiğini ifade eden tedbir gereğince;

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün koordinatörlüğünde, söz konusu Kanun’a ilişkin önemli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede;

4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı uygulamadan kaynaklanan eksikliklerin giderilmesi amacıyla Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde ilgili tüm kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımı ile hazırlanmıştır. Kanun Tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulda görüşülüp kabul edilmiş olup 04.05.2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yapılan değişiklikler ile Kanun'un kapsamı genişletilmiş, kanun kapsamındaki başvuruların ve verilen kararların infazı için yapılan icrai işlemlerin harca tabi olmayacağı düzenlenmiştir.

4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunun Uygulanması Hakkında Yönetmelik ise yine Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve sivil toplum kuruluşlarının hukukçu temsilcilerinin katılımlarıyla hazırlanmış ve 1 Mart 2008 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile 4320 sayılı Kanun'da yer alan tedbirler ayrıntılı olarak düzenlenmiş; kanun uygulayıcılara ve vatandaşlara yol gösterecek şekilde ele alınmıştır.

- Genelge'nin B Bölümü, Hizmet Kurumları alt başlığında yer alan "*bir hizmet ağı oluşturulması*"na ilişkin 12. tedbir çerçevesinde ise; Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde; Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı temsilcilerinin katılımıyla "Aile İçi Şiddet Gören ya da Risk Altında Olan Kadınlara Hizmet Sunan Kurumlar Arası İşbirliği ve Eşgüdüm" toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıların yanı sıra kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, belediyeler, üniversitelerden temsilcilerine yönelik eğitim ve çalıştaylar düzenlenmiştir.
- Genelge'nin B Bölümü Hizmet Kurumları alt başlığı altında yer alan "*toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri*"ne ilişkin 10. tedbir gereğince;

Yine Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından 2005 Yılı Türkiye-Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali İşbirliği Programı çerçevesinde Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı ile birlikte yürütülmüş olan Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Gerçekleştirilmesi Eşleştirme Projesi kapsamında; kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerden yaklaşık 100 kişinin katıldığı "Eğiticiler Eğitimi" programı gerçekleştirilmiştir. Toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının etkili bir şekilde uygulanması hedefi doğrultusunda kamu kurum ve kuruluşlarının üst düzey yöneticileri ile belediye başkanları, belediye başkan yardımcıları ve diğer üst düzey yöneticilere yönelik olarak "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Semineri" düzenlenmiştir. Ayrıca, politika uzmanlarının toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilgilendirilmesi ve bu konuda farkındalıklarının artırılması hedeflenerek gerçekleştirilen "Uzmanlara Yönelik Eğitimler" tamamlanmıştır. Bu kapsamda yaklaşık 800 yönetici/uzmana ulaşılmıştır.

Ülkemizde toplumsal cinsiyet eşitliğinin ve kadının insan haklarının tam olarak sağlanması konusunda bütün yasal düzenlemeler de tamamlanmış durumdadır. Ayrıca bu soruna kalıcı çözümler üretmek üzere yayınlanan 2006/17 sayılı Genelge, ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteleri sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, özel sektör ve medyaya çeşitli görevler yüklemiştir.

Söz konusu Genelge'nin B Bölümünde yer alan 16-17-20 ve 21. maddelerde kadın sığınma-konuk evlerine ilişkin tedbirler düzenlenmiştir.

Bu bağlamda Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından, ülkemizde hizmet vermekte olan kadın sığınma/konuk evlerinin sayısının ülke nüfus ve ihtiyacına göre yetersiz olduğu gerçeğinden hareketle; 2006/17 sayılı Genelge'nin ilgili

tedbirlerine atıfta bulunularak 16 Büyükşehir Belediye Başkanlığına en kısa sürede sığınma evi açılması sürecinin başlatılması talebini içeren yazılar gönderilmiştir.

Kadına yönelik şiddetin, niteliği gereği çok taraflı katılımcılığa dayalı i birlikler aracılığıyla mücadele edilebilecek bir olgu olduğu gerçeğinden hareketle, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü konuya ilişkin olarak yürüttüğü tüm çalışmalarda sivil toplum kuruluşlarının katkı ve katılımlarının sağlanması önem vermektedir. Ayrıca, Genelge gereğince oluşturulmuş olan Kadına Yönelik  iddet İzleme Komitesinde yer almaktadır ve Genel Müdürlükçe yürütülmüş olan Kadına Yönelik Aile İçi  iddetle Mücadele Projesi kapsamında oluşturulmuş Yönlendirme Komitesinde sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri yer almışlardır. Bunlara ek olarak Genel Müdürlük koordinatörlüğünde 4320 sayılı Kanun'a ilişkin olarak yürütülmüş olan Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Kanunun Uygulanması Hakkında Yönetmelik'in hazırlanması çalışmalarında sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri de yer almıştır.

Saygılarımla.

N met ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı